

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Godlewski (spr.)

Sędziowie: SO Agata Szlingiert

SO Anna Paszyńska - Michałowska

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2014 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: R. N.

przeciwko(...)spółka (...)z siedziba w G.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 14 lutego 2014 roku

w sprawie o sygn. akt IX C 737/13

postanawia:

1. **oddalić zażalenie;**

2. **przyznać od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu na rzecz adwokata A.S.ustanowionego z urzędu, kwotę 184,50 zł brutto tytułem wynagrodzenia za reprezentowanie powoda w postępowaniu zażaleniowym.**

SSO A. Szlingiert SSO K. Godlewski SSO A. Paszyńska - Michałowska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy odrzucił zażalenie powoda z dnia 19 grudnia 2013 r. na zarządzenie referendarza sądowego z dnia 2 grudnia 2013 r.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że zarządzeniem z dnia 2 grudnia 2013 r. referendarz sądowy orzekł w przedmiocie zwrotu pozwu. Odpis tego orzeczenia został doręczony profesjonalnemu pełnomocnikowi powoda w dniu 12 grudnia 2013 r. W dniu 19 grudnia 2013 r. profesjonalista reprezentujący powoda - adwokat złożył zażalenie zaskarżając powyższe zarządzenie.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 398²² § 1 k.p.c. na orzeczenie referendarza sądowego co do istoty sprawy, orzeczenie kończące postępowanie, orzeczenia, o których mowa w art. 394 §1 pkt 1, 2, 4², 5-9, orzeczenie co do nadania klauzuli wykonalności, a także orzeczenia co do stwierdzenia wykonalności europejskiego nakazu zapłaty i co do

wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 795⁸, przysługuje skarga, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Skargę rozpoznaje sąd, w którym wydano zaskarżone orzeczenie.

Treść art. 398²² k.p.c. pozwala na uznanie, że wyliczenie orzeczeń referendarza zaskarżalnych skargą jest wyczerpujące. Skargę wnosi się do sądu, w którym referendarz dokonał czynności i to ten sąd rozpoznaje skargę. W przypadku skargi w przedmiocie kosztów sądowych lub kosztów procesu Sąd działa jako sąd II instancji, a wniesienie skargi na orzeczenie referendarza w przedmiocie kosztów sądowych lub kosztów procesu wstrzymuje jego wykonalność.

Zgodnie z art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd pierwszej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym zażalenie wniesione po upływie przepisanej terminu, nieopłacone lub z innych przyczyn niedopuszczalne, jak również zażalenie, którego braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

Rozważeniu w tych okolicznościach podlegać musi kwestia jak postąpić z pismem skierowanym przez profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem, z którego treści jednoznacznie wynika, że ma być potraktowane jako zażalenie, a którym to pismem adwokat zaskarża zarządzenie referendarza sądowego o zwrocie pozwu.

Można w takich okolicznościach rozważyć trzy możliwości. W pierwszej kolejności można uznać, iż pismo jest w istocie skargą, ale błędnie nazwaną i należy nadać mu bieg, tak jak skardze przewidzianej w art. 398²² k.p.c. Po drugie można uznać, iż pismo zawiera braki formalne uniemożliwiające nadanie mu biegu z uwagi na rozbieżność między treścią pisma a elementami, które zawierać powinna skarga. Po trzecie wreszcie uznać, że jest to zażalenie i odrzucić je jako niedopuszczalne.

W ocenie Sądu nie do zaakceptowania się dwa pierwsze rozwiązania.

Przyjąć bowiem należy, iż profesjonalny pełnomocnik ma świadomość dostępnych środków zaskarżenia i wybiera spośród nich ten, który uznaje za właściwy. Przeciwno przyjęciu pierwszego z rozwiązań przemawia przede wszystkim fakt, iż strona domaga się by środek odwoławczy został rozpoznany przez sąd wyższej instancji nad sądem rejonowym.

Merytoryczne rozpoznanie więc tego środka przez sąd rejonowy odbyłoby się wbrew wyraźnej woli strony. Co do braku możliwości zastosowania w takich okolicznościach art. 130 § 1 in fine k.p.c. wyraźnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach, odnosząc się w nich też do kwestii interpretacji tego przepisu przed nowelizacjami k.p.c. w latach 90 -tych ubiegłego wieku, które bez wątpienia istotnie zmieniły charakter procedury cywilnej i tym samym możliwość interpretacji poszczególnych przepisów w kontekście zasad procesu cywilnego (por. m. in. postanowienia SN z 12.12.2000 r. w sprawie V CZ 110/00 publ. w OSNC 2001/7-8/ 105, postanowienie SN z 13.10.2005 r. w sprawie IV Cz 89/05 LEX186913). Trafnie przy tym wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13.10.2005 r. (w sprawie IV Cz 89/05 LEX 186913), że od profesjonalnego prawnika należy oczekiwać, że znane mu są podstawowe zasady systemu zaskarżania orzeczeń sądowych w postępowaniu cywilnym.

W kontekście treści pisma pełnomocnika wniesionego 19 grudnia 2013 r. nie można też uznać, że zawiera ono braki formalne uniemożliwiające nadanie mu biegu. Pismo jest jasne, jego treść koresponduje z nazwą nadaną pismu przez profesjonalnego pełnomocnika i jego adresatem, który ma rozstrzygnąć złożony środek odwoławczy.

Nie może być w tych okolicznościach wątpliwości, że pełnomocnik składa zażalenie a nie skargę i jako zażalenie pismo to trzeba traktować.

Wniesienie zażalenia jest dopuszczalne wtedy, gdy kodeks dopuszcza wyraźnie taki środek odwoławczy. Nie ma przy tym co do zasady konkurencji środków. Jeżeli w danym zakresie dopuszczony jest jeden środek zaskarżenia, to tym samym wykluczony jest inny. Skoro ustawodawca na orzeczenie referendarza przewidział skargę to nie jest dopuszczalne złożenie zażalenia.

W związku z powyższym wniesienie zażalenie na zarządzenie, co do którego ustawodawca przewidział jako środek zaskarżenia skargę jest niedopuszczalne i dlatego zażalenie podlegało odrzuceniu.

Zażalenie na postanowienie złożył powód, reprezentowany przez adwokata ustanowionego z urzędu, wnosząc o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego z urzędu w postępowaniu zażaleniowym, które nie zostały opłacone w całości ani w części.

Pełnomocnik skarżącego podniósł zarzut:

- naruszenia art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. poprzez bezzasadne przyjęcie, iż środek odwołania z dnia 19.02.2013 r. wniesiony od zarządzenia referendarza sądowego był niedopuszczalny i podlegał odrzuceniu;
- naruszenia art. 398²² § 5 k.p.c. poprzez odrzucenie wniesionego środka odwoławczego z uwagi na błędne zatytułowanie, podczas gdy odrzucenie może nastąpić tylko z powodu uchybienia terminowi bądź nieuiszczenia opłaty,
- dyskryminacji powoda i rażącego naruszenie Konstytucji RP, tj. art. 32 Konstytucji RP poprzez brak umożliwienia powodowi reprezentowania jego interesu w postępowaniu na równi z osobami zdrowymi; okoliczność, iż powód jest osobą głuchoniemą winna skutkować podjęciem przez Sąd działań z urzędu.

Pełnomocnik skarżącego wskazał, że z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, iż profesjonalny pełnomocnik nie ma prawa do popełnienia jakiegokolwiek omyłki w formułowaniu pism i z tego względu środek odwoławczy należy odrzucić. Podkreślił, że z takim stanowiskiem Sądu zgodzić się nie można.

Pełnomocnik powoda podniósł, iż z treści pisma z dnia (...)r. wynika jednoznacznie, iż chciał on złożyć środek odwoławczy od zaskarżonego zarządzenia referendarza sądowego. Pismo to zostało wniesione również do właściwego Sądu, który nadaje dalszy bieg środkowi odwoławczemu, z zachowaniem przepisanej ku temu terminu. Pisma tego nie skierowano do Sądu Okręgowego, co w przypadku zażalenia w obecnym stanie prawnym winno mieć miejsce. W piśmie tym zostały również sformułowane zarzuty i wnioski, co do których należało podjąć merytoryczne rozstrzygnięcie.

Podkreślił, że mylne oznaczenie charakteru prawnego pisma, jak również mylne oznaczenie Sądu, który powinien rozpoznać środek odwoławczy, jeżeli pismo zostało wniesione do Sądu właściwego, zwłaszcza przy zachowaniu przepisanych terminów, nie powinno skutkować odrzuceniem środka odwoławczego. Środek ten należy rozpoznać zgodnie z właściwymi przepisami, tj. nadać mu bieg zgodnie z art. 398²² k.p.c. Dlatego środek odwoławczy wniesiony w niniejszej sprawie, który został błędnie oznaczony jako zażalenie, należało merytorycznie rozpoznać.

Pełnomocnik powoda wskazał również, że brak jest jakichkolwiek podstaw do odmiennego traktowania pism wnoszonych do Sądu przez profesjonalnych pełnomocników i pism samych stron.

Nadto podniósł, że na skutek zaniechania w niniejszej sprawie ustanowienia tłumacza języka migowego dla powoda będącego osobą głuchoniemą, pozbawiono go możliwości przekazania jego pełnomocnikowi informacji koniecznych do prowadzenia sprawy.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne.

Sąd Okręgowy podziela wszelkie argumenty wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

W niniejszej sprawie zarządzenie z dnia 2 grudnia 2013 r. o zwrocie pozwu, zostało wydane przez referendarza sądowego, zatem zgodnie z art. 398²² § 1 k.p.c. podlegało ono zaskarżeniu w drodze skargi na orzeczenie referendarza, a nie w drodze zażalenia, które w postępowaniu procesowym przysługuje w przypadkach określonych w art. 394 §

1 k.p.c. Wniesiony przez pełnomocnika powoda środek odwoławczy od wspomnianego zarządzenia został natomiast określony jako zażalenie.

Zgodnie z art. 130 § 1 zd. 2 k.p.c. mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym. Jednakże mimo, że przepis ten nie różnicuje sytuacji w zależności od tego czy pismo procesowe wnosi strona osobiście, czy też fachowy pełnomocnik (adwokat czy też radca prawny), dorobek doktryny jak i orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazują na potrzebę odmiennego traktowania takich sytuacji.

Od fachowych pełnomocników posiadających zarówno wykształcenie prawnicze jak i praktykę w wykonywaniu zawodu adwokata czy radcy prawnego należy oczekiwać dbałości oraz należytej staranności w podejmowaniu czynności przed sądem. Są oni bowiem osobami zawodowo trudniącymi się świadczeniem pomocy prawnej. Inaczej kształtuje się sytuacja gdy strona postępowania samodzielnie reprezentuje swoje interesy w toku postępowania sądowego. Często bowiem nie posiada nawet podstawowej wiedzy z dziedziny prawa i niekiedy mimo pouczenia przez sąd, mylnie formułuje pisma procesowe, w tym stosuje nazewnictwo środków odwoławczych nieadekwatne do rodzaju orzeczenia, które chce zaskarżyć. Z tej przyczyny należy podzielić pogląd doktryny oraz judykatury, że przepis art. 130 § 1 zd. 2 k.p.c. nie znajduje zastosowania w sytuacji, gdy środek zaskarżenia został wniesiony przez profesjonalnego pełnomocnika (tak np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 marca 2000 r., V CZ 28/00, Lex nr 52425; z dnia 19 października 2001 r., I CZ 131/01, Lex nr 553666; z dnia 17 stycznia 2003 r., I CZ 190/02, Lex nr 862295; z dnia 18 marca 2005 r., III CZ 25/05, Lex nr 603424; z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 89/05, Lex nr 186913; Tadeusz Żyznowski, Komentarz do art. 130 Kodeksu postępowania cywilnego, System Informacji Prawnej LEX.). Opiera się on na trafnym założeniu, że profesjonalnym pełnomocnikom znane są zasady dotyczące wnoszenia środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym.

W przedmiotowej sprawie pełnomocnik powoda nie tylko określił wniesiony od zarządzenia referendarza sądowego z dnia (...) środek odwoławczy jako zażalenie, lecz także jako sąd właściwy do jego rozpoznania wskazał Sąd Okręgowy w Poznaniu jako sąd drugiej instancji, co stanowi dodatkowy argument za koniecznością potraktowania tego pisma jako zażalenia, a nie skargi na orzeczenie referendarza. Zgodnie bowiem z art. 398²² § 1 in fine k.p.c., do rozpoznania skargi na orzeczenie referendarza sądowego właściwy jest sąd, w którym wydano zaskarżone orzeczenie, czyli w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu.

Powyższe prowadzi do konkluzji, że wniesione w niniejszej sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika powoda zażalenie nie mogło zostać uznane na podstawie art. 130 § 1 zd. 2 k.p.c. za skargę na orzeczenie referendarza sądowego. Podlegało ono zatem odrzuceniu jak niedopuszczalne na podstawie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z powyższymi przepisami odrzuceniu podlega nie tylko zażalenie wniesione po upływie przepisanej terminu czy nieopłacone, jak twierdzi skarżący, ale także zażalenie, którego braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie, oraz co miało miejsce w niniejszej sprawie - **z innych przyczyn niedopuszczalne.**

Odnosnie zarzutu pozbawienia powoda możliwości przekazania jego pełnomocnikowi informacji koniecznych do prowadzenia sprawy, należy wskazać, że zarzut ten okazał się całkowicie nietrafny. Okoliczności związane ze stanem zdrowia powoda nie mają jakiegokolwiek związku z wniesieniem przez jego profesjonalnego pełnomocnika procesowego niedopuszczalnego środka zaskarżenia. Na marginesie można jedynie dodać, że braki formalne pozwu, do usunięcia których był wzywany pełnomocnik powoda, były tego rodzaju, że ich uzupełnienie było możliwe nawet bez kontaktu z powodem – na podstawie lektury pozwu i dołączonych do niego dokumentów. W szczególności nawet bez pomocy tłumacza języka migowego pełnomocnik powoda miał możliwość uzupełnienia braków pozwu, choćby poprzez zwrócenie się do sądu o wydanie z akt sprawy kserokopii pozwu i jego załączników celem uzupełnienia braków formalnych pozwu.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie 1 postanowienia na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

W punkcie 2 orzeczono na podstawie § 19 w zw. z § 20 w zw. z § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.), przyznając na rzecz pełnomocnika powoda ustanowionego z urzędu, koszty postępowania zażaleniowego. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika będącego adwokatem, w stawce minimalnej naliczonej od wartości przedmiotu zaskarżenia, równej wartości przedmiotu sporu (2.113 zł) – k.42v, podwyższonej o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianej dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług (23%).

SSO A. Szlingiert SSO K. Godlewski SSO A. Paszyńska - Michałowska

Zarządzenie

1. odnotować i zakreślić;
2. odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda;
3. po nadejściu z.p.o. akta zwrócić Sądowi Rejonowemu.

P., dnia 16 maja 2014 r.

SSO K. Godlewski